Akademia Pożarnicza w Warszawie
Wydział Inżynierii Bezpieczeństwa i Ochrony Ludności
Karta przedmiotu 2026 -

semestr 6

Obronność państwa

State defense

profil	ogólnoakademicki
kierunek	inżynieria bezpieczeństwa
poziom	pierwszego stopnia
program	SP-IB: studia stacjonarne pierwszego stopnia na kierunku inżynieria bezpieczeństwa
forma studiów	stacjonarne
ECTS	2
koordynator	prof. dr hab. Bernard Wiśniewski

forma zajęć: wykład

godzin	15
wymagania wstępne	Znajomość zapisów konstytucji dotyczących systemu obronnego państwa. Podstawowa wiedza z zakresu funkcjonowania państwa, administracji publicznej oraz kierowania bezpieczeństwem państwa.
cele	Zapoznanie z obowiązkami wynikającymi z ustawy o obronie Ojczyzny, zapoznanie z systematyką i charakterystyką zewnętrznych zagrożeń bezpieczeństwa państwa, zapoznanie z regułami funkcjonowania systemu obronnego państwa w wymiarze zewnętrznym i wewnętrznym, zapoznanie z obowiązkami administracji rządowej i samorządowej w zakresie przygotowań obronnych państwa, zapoznanie z systemem kierowania obronnością i obroną państwa, zapoznanie z zakresem przedmiotowo-podmiotowym szkolenia obronnego, zapoznanie z zakresem zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie obronności państwa.
metody	Wykład klasyczny, poparty prezentacją multimedialną
praca własna	Studiowanie literatury, indywidualne opracowanie wskazanych zadań
literatura podst.	1. B. Wiśniewski, "Praktyczne aspekty badań bezpieczeństwa", Difin, Warszawa 2020 2. B. Wiśniewski, „Przygotowania obronne resortu spraw wewnętrznych”, wyd. WSPol., Szczytno 2014 2. B. Wiśniewski, „System bezpieczeństwa państwa. Konteksty teoretyczne i praktyczne”, wyd. WSPol., Szczytno 2013 3. Praca zbiorowa, „Obrona narodowa w tworzeniu bezpieczeństwa III RP – podręcznik dla studentek i studentów”, wyd. „Bellona” Warszawa 2003
literatura uzupeł.	1. B. Wiśniewski, „Organizacja stanowisk kierowania”, MSWiA, Warszawa 2008. 2. Z. Ścibiorek, B. Wiśniewski, R. B. Kuc, A. Dawidczyk, „Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Podręcznik akademicki”, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2020.

treści	godziny
Zagrożenia bezpieczeństwa państwa: pojęcie zagrożeń bezpieczeństwa; metodyka badania zagrożeń; charakterystyka zagrożeń.	2
System obronny państwa: obronność państwa – pojęcie i istota; struktura systemu obronnego; współpraca elementów systemu obronnego państwa; zobowiązania międzynarodowe w zakresie obronności.	2
Przygotowania obronne państwa: zakres przygotowań obronnych, funkcje i zadania administracji publicznej w zakresie przygotowań obronnych; zakres przedmiotowy przygotowań obronnych resortu spraw wewnętrznych.	2
Kierowanie obronnością i obroną państwa: organizacja stanowisk kierowania; zagrożenia stanowisk kierowania; zasady przemieszczania stanowisk kierowania; gotowość obronna; organizacja stałych dyżurów.	2
Planowanie obronne: programowanie obronne; planowanie operacyjne; opracowanie oraz aktualizacja planów operacyjnych funkcjonowania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.	2
Szkolenie obronne: organizacja systemu szkolenia obronnego; zakres przedmiotowo-podmiotowy szkolenia obronnego; organizacja ćwiczeń obronnych.	2
Współdziałanie w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny: reguły współdziałania, zakres przedmiotowy współdziałania.	2
Zobowiązania sojusznicze: Wsparcie przez Państwo Gospodarza, Współpraca Cywilno-Wojskowa.	1

forma zajęć: ćwiczenia

godzin	15
wymagania wstępne	Znajomość zapisów konstytucji dotyczących systemu obronnego państwa. Podstawowa wiedza z zakresu funkcjonowania państwa, administracji publicznej oraz kierowania bezpieczeństwem państwa.
cele	Zapoznanie z obowiązkami wynikającymi z ustawy o obronie Ojczyzny, zapoznanie z systematyką i charakterystyką zewnętrznych zagrożeń bezpieczeństwa państwa, zapoznanie z regułami funkcjonowania systemu obronnego państwa w wymiarze zewnętrznym i wewnętrznym, zapoznanie z obowiązkami administracji rządowej i samorządowej w zakresie przygotowań obronnych państwa, zapoznanie z systemem kierowania obronnością i obroną państwa, zapoznanie z zakresem przedmiotowo-podmiotowym szkolenia obronnego, zapoznanie z zakresem zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie obronności państwa.
metody	Samodzielna realizacja zadań według wskazań wykładowcy podczas zajęć
praca własna	Studiowanie literatury, indywidualne opracowanie wskazanych zadań
literatura podst.	1. B. Wiśniewski, "Praktyczne aspekty badań bezpieczeństwa", Difin, Warszawa 2020 2. B. Wiśniewski, „Przygotowania obronne resortu spraw wewnętrznych”, wyd. WSPol., Szczytno 2014 3. B. Wiśniewski, „System bezpieczeństwa państwa. Konteksty teoretyczne i praktyczne”, wyd. WSPol., Szczytno 2013 4. Praca zbiorowa, „Obrona narodowa w tworzeniu bezpieczeństwa III RP – podręcznik dla studentek i studentów”, wyd. „Bellona” Warszawa 2003
literatura uzupeł.	1. B. Wiśniewski, „Organizacja stanowisk kierowania”, MSWiA, Warszawa 2008. 2. Z. Ścibiorek, B. Wiśniewski, R. B. Kuc, A. Dawidczyk, „Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Podręcznik akademicki”, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2020.

treści	godziny
Stadia badań bezpieczeństwa państwa: genezowanie bezpieczeństwa państwa, diagnozowanie bezpieczeństwa państwa, prognozowanie bezpieczeństwa państwa, monitorowanie bezpieczeństwa państwa.	2
Relacje i zależności w systemie obronnym: przepływ informacji w systemie obronnym państwa; reguły podejmowania decyzji przez podsystem kierowania systemu obronnego państwa; współwymienność w systemie obronnym państwa.	2
Obowiązki w sferze obronności państwa: kompetencje Prezydenta RP; odpowiedzialność Rady Ministrów; właściwość terenowej administracji rządowej; zadania administracji samorządowej.	2
Organizacja pracy na stanowiskach kierowania obronnością i obroną państwa: planowanie zajęcia stanowisk kierowania; organizacja stanowisk kierowania w rejonach doraźnie zajmowanych; przeciwdziałanie zakłóceniom w pracy stanowisk kierowania.	2
Koncepcja planowania operacyjnego: istota scenariuszy sytuacyjnych; tabela realizacji zadań obronnych; karty realizacji zadań obronnych.	2
Dokumentacja ćwiczeń obronnych: koncepcja organizacji ćwiczeń; plan przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia; raport z ćwiczeń.	2
Organizacja współdziałania w sferze obronności państwa w rejonach przygranicznych: reguły organizacji odpraw i narad, zasady realizacji wspólnych przedsięwzięć w sferze obronności wg kryteriów celu, kierunku, etapów, zadań, czasu i miejsca.	2
Realizacja zadań sojuszniczych: organizacja pracy punktów kontaktowych HNS; organizacja wymiany informacji o zasobach obronnych.	1

efekty przedmiotowe

lp	kkod	pkod	efekt przedmiotowy	weryfikacja
1	6W04	6W04-ObrPanstw1	Zna i rozumie współczesne uwarunkowania obronności państwa.	Sprawdzian
2	6W04	6W04-ObrPanstw2	Zna i rozumie założenia funkcjonowania systemu obronnego państwa.	Sprawdzian
3	6U01	6U01-ObrPanstw1	Potrafi pozyskiwać informacje z różnych źródeł związanych z obronnością państwa i poddawać je wnioskowaniu	Projekt,Dyskusja

4	6U01	6U01-ObrPanstw2	Potrafi uzasadniać zajmowane stanowiska w kwestiach związanych z systemem obronnym państwa	Projekt,Dyskusja
5	6U06	6U06-ObrPanstw1	Potrafi współpracować w zespołach zajmujących się problemami zewnętrznych zagrożeń oraz wojny.	Dyskusja,Obserwacja
6	6U06	6U06-ObrPanstw2	Potrafi planować przedsięwzięcia związane z uzupełnianiem, utrwalaniem i zdobywaniem wiedzy z zakresu obronności.	Dyskusja,Obserwacja
7	6K01	6K01-ObrPanstw1	Jest gotów do opisu i interpretacji wyników prac własnych związanych z obronnością.	Dyskusja
8	6K01	6K01-ObrPanstw2	Jest gotów do prawidłowej interpretacji wpływu zagadnień związanych z obronnością państwa na środowisko społęczne.	Dyskusja
9	6K04	6K04-ObrPanstw1	Jest gotów do postępowania zgodnego z zasadami etyki określonymi w prawie dotyczącym konfliktów zbrojnych.	Obserwacja
10	6K04	6K04-ObrPanstw2	Jest gotów do dbałości o dorobek zawodowy związany z obronnością państwa.	Obserwacja

efekty kierunkowe

lp	kkod	efekt kierunkowy
1	6W04	Zna i rozumie podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne, społeczne i organizacyjne uwarunkowania inżynierii bezpieczeństwa, w tym zagadnienia w zakresie prawa międzynarodowego i krajowego dotyczącego ochrony ludności
2	6U01	Potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych i innych źródeł, powiązywać z sobą, dokonywać ich krytycznej analizy i interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie
3	6U06	Potrafi współpracować w zespole przyjmując w nim różne role i pracować samodzielnie, w tym planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy
4	6K01	Jest gotów do opisu i interpretacji wyników prac własnych, formułowania wniosków i opinii na temat zagadnień z zakresu kierunku studiów, w tym ich wpływu na środowisko społeczne
5	6K04	Jest gotów do postępowania zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz do dbałości o dorobek i tradycje zawodu

LEGENDA

kkod	kod efektu kierunkowego
pkod	kod efektu przedmiotowego